

มนุษย์กับเทวดา

สนิท ไชยวงศ์คต *

๑. เทวดาคือใคร ?

คำว่า “เทวดา” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับล่าสุด ให้คำจำกัดความ/ ความหมายไว้ว่า^๑ “เทวดา [เทวะ-] น. ชาวสวรรค์มีกายทิพย์ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์ เป็นโอปปาติกะ, [ป.,ส. เทวดา]

คำว่า “โอปปาติกะ” พจนานุกรมฉบับเดียวกันให้คำจำกัดความ/ความหมายไว้ว่า^๒ “โอปปาติกะ (โอปะ-) น. ผู้เกิดผุดขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยพ่อแม่ อาศัยกรรม ได้แก่เทวดา พรหม ลัตว์นรก เปรต อสุรกาย อุปปาติกะ ก็เรียก

สรุปว่าเทวดา คือพวกโอปปาติกะ ผู้เกิดผุดขึ้นโดยไม่ต้องมีพ่อแม่ เกิดขึ้นโดยอาศัยกรรม ที่กระทำไว้ในโลกมนุษย์นี้แหละ เราเรียกว่า ชาวสวรรค์ มีกายทิพย์ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์ เป็นช่วงที่เสวยผลแห่งกรรมอยู่ไปวันๆ อย่างสบายๆ ไม่ต้องทำกรรมดีกรรมชั่วอะไร ถ้าจะทำการกรรมต้องจุดลงมาเกิดในโลกมนุษย์ ซึ่งเรามักจะได้ยินคำพูดเปรียบเปรยมนุษย์ที่ขี้เกียจไม่ทำงาน วันๆ เอาแต่เดินลอยชายไปมาว่า “เจ้าหมอนั่น มันสบายเหมือนเทวดา!”

* พุทธศาสนดiction มจร. รุ่นที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๑๔), ที่ปรึกษาอธิการบดี มจร, ประธานชมรมอยู่ร้อยห้าสิบปีชีวิต มีสุข.

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ พิมพ์ครั้งที่ ๑, พุทธศักราช ๒๕๕๖, (กรุงเทพฯ : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖), หน้า ๕๘๒.

^๒ อ้างแล้ว, หน้า ๑๔๔๑.

๒. มนุษย์ กับ เทวดา เปรียบเทียบฐานะกัน

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณอาจารย์พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) เปรียบเทียบฐานะของมนุษย์กับเทวดาไว้ว่า^๓

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องเทวดา ว่าโดยส่วนใหญ่ก็เหมือนกับที่กล่าวแล้วในเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ เพราะคนมักเข้าไปเกี่ยวข้องกับเทวดา เพื่อผลในทางปฏิบัติ คือ หวังพึ่งและขออำนาจดลบันดาลต่างๆ เช่นเดียวกับที่หวังและขอจากอิทธิฤทธิ์ และเทวดาก็เป็นผู้มีฤทธิ์ ...

ว่าโดยภาวะพื้นฐาน เทวดาทุกประเภท ตลอดจนถึงพรหมที่สูงที่สุด ล้วนเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เวียนว่ายอยู่ในสังสารวัฏ เช่นเดียวกับมนุษย์ทั้งหลาย และส่วนใหญ่ก็เป็นปุถุชน ยังมีกิเลสคล้ายมนุษย์

แม้ว่าจะมีเทพอริยบุคคลบ้าง ส่วนมากก็เป็นอริยะมาก่อนตั้งแต่ครั้งยังเป็นมนุษย์ แม้ว่าเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยตามลำดับฐานะ เทวดาจะเป็นผู้มียุทธธรรมสูงกว่า แต่ก็อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน พุทธรวมๆ ได้ว่า เป็นระดับสุดดีด้วยกัน

ในแง่ความได้เปรียบเสียเปรียบ บางอย่างเทวดาดีกว่า แต่บางอย่างมนุษย์ก็ดีกว่า เช่น ท่านเปรียบเทียบระหว่างมนุษย์ชาวชมพูทวีปกับเทพชั้นดาวดึงส์ว่า เทพชั้นดาวดึงส์เหนือกว่ามนุษย์ ๓ อย่าง คือ มีอายุทิพย์ ผิวพรรณทิพย์ และความสุขทิพย์ แต่มนุษย์ชาวชมพูทวีปก็เหนือกว่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ ๓ ด้าน คือ กล้าหาญกว่า มีสติดีกว่า และมีการประพฤติพรหมจรรย์ (หมายถึงการปฏิบัติตามอริยมรรค)

แม้ว่าตามปกติพวกมนุษย์จะถือว่าเทวดาสูงกว่าพวกตนและพากันอยากไปเกิดในสวรรค์ แต่สำหรับพวกเทวดา เขาก็ถือว่า การเกิดเป็นมนุษย์ เป็นสุดดีของพวกเขาตั้งพุทธพจน์ยืนยันว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ความเป็นมนุษย์นี้แล นับว่าเป็นการไปสู่สุดดีของเทพทั้งหลาย”^๔

เมื่อเทวดาองค์ใดองค์หนึ่งจะจุติ เพื่อนเทพชาวสวรรค์จะพากันอวยพรว่า ให้ไปสุดดี คือไปเกิดในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย เพราะโลกมนุษย์เป็นถิ่นที่มีโอกาสเลือกประกอบกุศลกรรม ทำความ

^๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย** พิมพ์ครั้งที่ ๓๒, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลิธรรม, ๒๕๕๕), หน้า ๙๕๒-๙๕๔.

^๔ ขุ.อิติ. ๒๕/๒๖๑-๒/๒๘๙-๒๙๐.

ดิงามต่างๆ และประเพณีปฏิบัติธรรมได้อย่างเต็มที่ (ความชั่วหรืออกุศลกรรมต่างๆ ก็เลือกทำได้เต็มที่เช่นเดียวกัน)

การเกิดเป็นเทวดาที่มีอายุยืนยาว ท่านถือว่าเป็นการเสียหรือพลาดโอกาสอย่างหนึ่งในการที่จะได้ประเพณีพรหมจรรย์ (ปฏิบัติตามอริยมรรค) เรียกอย่างสามัญว่า เป็นโชคไม่ดี^๕

พวกชาวสวรรค์มีแต่ความสุข ชวนให้เกิดความประมาทมัวเมา สติไม่มั่น ส่วนโลกมนุษย์มีสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เคล้าระคน มีประสบการณ์หลากหลาย เป็นบทเรียนได้มาก เมื่อรู้จักกำหนดก็ทำให้ได้เรียนรู้ ช่วยให้สติเจริญว่องไว ทำงานได้ดี เกื้อกูลแก่การฝึกตน และการที่จะก้าวหน้าในอารยธรรม^๖

เมื่อพิจารณาในแง่ระดับแห่งคุณธรรมให้ละเอียดลงไปอีกจะเห็นว่า มนุษย์ภูมินั้น อยู่กลางระหว่างเทวภูมิหรือสวรรค์กับอบายภูมิ มีนรกเป็นต้น

พวกอบาย เช่นนรกนั้น เป็นแดนของคนบาปด้อยคุณธรรม แม้ชาวอบายบางส่วนจะจัดได้ว่าเป็นคนดี แต่ก็ตกไปอยู่ในนั้น เพราะความชั่วบางอย่างให้ผลถ่วงดึงลงไป ส่วนสวรรค์ก็เป็นแดนของคนดีค่อนข้างมีคุณธรรม แม้ว่าชาวสวรรค์บางส่วนจะเป็นคนชั่ว แต่ก็ขึ้นไปอยู่ในแดนนั้น เพราะมีความดีบางอย่างที่ปะทุแรงช่วยผลักดันหรือฉุดขึ้นไป

ส่วนโลกมนุษย์ ที่อยู่ระหว่างกลาง ก็เป็นประจวบเหมาะที่ผ่านหมุนเวียนกันไปมา ทั้งชาวสวรรค์และชาวอบายเป็นแหล่งที่สัตว์โลกทุกพวกทุกชนิดมาทำมาหากรรม เป็นที่คนชั่วมาสร้างตัวให้เป็นคนดี เตรียมไปสวรรค์หรือคนดีมาสมตัวให้เป็นคนชั่ว เตรียมไปนรก ตลอดจนเป็นที่ผู้รู้จะมาสะสางตัวให้เป็นคนอิสระ เลิกทำมาหากรรม เปลี่ยนเป็นผู้หว่านธรรม ลอยพ้นเหนือกการเดินทางหมุนเวียนต่อไป

พวกอบายมีหลายชั้น (อบายภูมิมิ ๔ ชั้น คือ นรก ดิรัจฉาน เปต และอสุรกาย^๗ ชั้นเดียวกันก็มีบาปกรรมใกล้เคียงกัน พวกเทพก็มีหลายชั้นชอยละเอียดยิ่งกว่าอบาย มีคุณธรรมพื้นฐานประณีตลดหลั่นกันไปตามลำดับ ชั้นเดียวกัน ก็มีคุณธรรมใกล้เคียงกัน

^๕ อฎฐก. ๒๓/๑๑๙/๒๒๙.

^๖ ดู อัง. อ. ๓/๓๔๕

^๗ พุ.อิติ.๒๕/๒๗๓/๓๐๑ เป็นต้น

ส่วนโลกมนุษย์แดนเดิวนี่ เป็นที่รวมของบาปกรรมและคุณธรรมทุกอย่างทุกระดับ มีคนชั่ว ซึ่งมีบาปกรรมหยาบหนาเหมือนดังชวานรกชั้นต่ำสุด และมีคนดี ซึ่งมีคุณธรรมประณีตเท่ากับพรหมผู้สูงสุด ตลอดจนท่านผู้พ้นแล้วจากภพภูมิทั้งหลาย แม้แต่เหล่าเทพ มาร พรหม ก็เคารพบูชา

ภาวะเช่นนี้นับได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษของโลกมนุษย์ ที่เป็นวิสัยกว้างสุดแห่งบาปอกุศล และคุณธรรม เพราะเป็นที่มาหกรรม และเป็นที่หว่านธรรม

เท่าที่กล่าวมานี้ จะเห็นข้อเปรียบเทียบระหว่างมนุษย์กับเทวดาได้ว่า เมื่อเทียบโดยคุณธรรมและความสามารถทั่วไปแล้ว ทั้งมนุษย์และเทวดา ต่างก็มีได้เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน เป็นระดับเดียวกัน แต่มนุษย์มีวิสัยแห่งการสร้างเสริมปรับปรุงมากกว่า ข้อแตกต่างสำคัญจึงอยู่ที่โอกาส กล่าวคือ มนุษย์มีโอกาสมากกว่าในการที่จะพัฒนาคุณธรรมและความสามารถของตน

ถ้ามองในแง่ของการแข่งขัน (ทางธรรมไม่สนับสนุนให้มอง) ก็ว่าตามปกติ ถ้าอยู่กัน เฉย ๆ เทวดาทั่วไปสูงกว่า ดีกว่า เก่งกว่ามนุษย์ แต่ถ้ามนุษย์ปรับปรุงตัวเมื่อไร ก็จะขึ้นไปเท่าเทียมหรือแม้แต่สูงกว่า ดีกว่า เก่งกว่าเทวดา^๘ มีพุทธพจน์ว่า ต่อเมื่อพระพุทธรเจ้าทรงมีอิทธิเวทญาณทัสสนะครบ ๘ ประวัฏฏ์ : รอบทั้ง ๘ ด้าน คือ (๑) จำโอภาสได้ (๒) เห็นรูปทั้งหลาย (๓) สนทนากันได้กับเทวดาเหล่านั้น (๔) รู้ว่าเทวดาเหล่านั้นมาจากเทพนิกายไหน (๕) รู้ว่าเทวดาเหล่านั้น จุติจากที่นี้จะไปเกิดที่นั่น ด้วยวิบากของกรรมใด (๖) รู้ว่าเทวดาเหล่านั้นมีอาหารอย่างไร เสวยสุขทุกอย่างอย่างไร (๗) รู้ว่าเทวดาเหล่านั้นมีอายุยืนยาวเท่าใด (๘) รู้ว่าพระองค์เคยอยู่ร่วมกับเทวดาเหล่านั้นหรือไม่) จึงจะทรงปฏิญาณได้ว่าทรงบรรลุแล้วซึ่งอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ, อิทธิเวทญาณทัสสนะนี้ น่าจะแปลว่า ญาณทัสสนะของพระผู้เหนือกว่าเทพ หรือญาณทัสสนะที่ทรงเป็นผู้เหนือกว่าเทพ^๙ เพราะทำให้รู้จักเทวดาดียิ่งกว่าที่พวกเทวดารู้จักตนเอง (เช่น พระพรหมไม่รู้อายุของตน จึงเข้าใจผิดว่าไม่เกิดไม่ตาย) อิทธิเวทญาณทัสสนะนี้ เป็นส่วนหนึ่งของทิพยจักขุ^{๑๐} จึงเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งสำหรับความเป็นสัมมาสัมพุทธะ เช่นเดียวกับตถาคตพลญาณข้ออื่นๆ แต่ไม่

^๘ ดูประกอบ ใน อ.อ.จก. ๒๓/๑๖๑/๓๑๔.

^๙ ดูเทียบคำแปล พ.จ.๓๐/๖๕๔/๓๑๒, พ.จ. อ. ๒/๓๒๘, พ.ส. อ. ๒/๕๓๐.

^{๑๐} ดูประกอบใน ม.อ. ๓/๓๐๕.

จำเป็นสำหรับการบรรลุอรหัตตผล (แต่เดิมมา ตั้งแต่ก่อนพุทธกาล ความนับถือเทวดาเป็นของสามัญและฝังรากลึก ดังนั้นการจะแสดงความประเสริฐของมนุษย์ได้ ก็ต้องให้เห็นว่ามนุษย์สามารถทำตนให้เหนือกว่าเทวดาได้อย่างไร)

๓. วิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง ต่อสิ่งเหนือสามัญวิสัย

เทวดาเป็นโอปปาติกะ ที่มีการกระทำที่อยู่เหนือสามัญวิสัย เราจึงควรมีวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องต่อสิ่งเหนือสามัญวิสัย รวมทั้งเทวดาด้วย ดังนี้^{๑๑}

...เมื่อเราอยู่ในสังคมนี้ ก็ย่อมได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับเทวดาบ้าง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อธิฤทธิ์บ้าง บางครั้งเราก็ระแวงว่า สิ่งเหล่านั้นมีจริงหรือไม่มีจริง ถ้ามีจะทำอย่างไร เป็นต้น ฟุ้งมั่นใจตน และเลิกกังวลฟุ้งซ่านอย่างนั้นเสีย แล้วดำเนินวิธีปฏิบัติที่ไม่ผิดทุกกรณี ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติสำเร็จได้ที่ในใจนี้เอง คือ

สำหรับเทวดา เราพึงมีท่าทีแห่งเมตตา ทำใจให้อ่อนโยนต่อสรรพสัตว์ ตั้งจิตปรารถนาดี หวังให้สัตว์ทั้งหลาย รวมเทวดาด้วย ที่เป็นเพื่อนร่วมโลกทั้งปวง ต่างอยู่เป็นสุข เคารพความดีของกันและกัน

และในสังคมนี้ เราคงต้องพบกับคนทั้ง ๒ ประเภท คือ ผู้ที่ฝึกฝนหมกมุ่นหวังพึ่งเทวดา และผู้ที่ไม่เชื่อถือ มีจิตกระด้างซึ่งเคียดเหยียดหยามทั้งต่อเทวดาและผู้นับถือเทวดา ต่างวิวาทขัดแย้งกัน เรามีโอกาส ก็พึงชักจูงคนทั้งสองพวกนั้นให้มาอยู่ ณ จุดกึ่งกลางพอดี คือ ความมีจิตเมตตาอ่อนโยนต่อเทวดาและต่อกันและกัน

พร้อมนั้น ในด้านกิจการหน้าที่ของตน เราพึงกระทำด้วยความเพียรพยายามเต็มความสามารถ ไปตามเหตุผล ถ้ายังหวังการช่วยเหลือของเทพเจ้า ก็พึงวางจิตว่า ถ้าความดีของเราเพียงพอ และเทพเจ้าที่ดั่งงาม มีน้ำใจสุจริตมีอยู่ก็ปล่อยให้เป็นเรื่องของเทพเจ้าเหล่านั้นท่านจะพิจารณาตัดสินใจเอง ส่วนตัวเรานั้นจะตั้งจิตมั่น เพียรพยายามทำกิจของตนไปจนสุดกำลังสติปัญญาความสามารถและจะฝึกฝนตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ทั้งในทางปัญญาและคุณธรรม จนข้ามพ้นเข้าสู่พัฒนาการขั้นที่สาม ซึ่งเป็นอิสระ และสมควรเป็นที่เคารพบูชาของเทวดาได้

^{๑๑} อ้างแล้ว, หน้า ๙๖๒-๙๖๔.

(ที่ว่านี้ มิใช่หมายความว่า ให้ตั้งใจประพฤติดีเพื่อให้เทวดาเคารพบูชาหรือให้กระต้างกระเตื้องต่อเทวดา ซึ่งจะกลายเป็นมานะอหังการไป แต่หมายความว่า เราทำความดีของเราไปตามเหตุผลของเรา เป็นเรื่องของเทวดาเขาเคารพเอง เพราะเทวดานั้น มีความดีที่จะเคารพความดีของคนดี)

ส่วนเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ และสิ่งมงคลศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ก็พึงปฏิบัติอย่างเดียวกัน เปลี่ยนเพียงทำที่แห่งเมตตา มาเป็นทำที่แห่งความมีพลังจิต สร้างฤทธิ์และมงคลให้เกิดเป็นของตนเอง

ฤทธิ์ ที่ควรสร้างได้ตั้งแต่เบื้องต้น ก็คือ ความเพียรพยายามบากบั่นเข้มแข็ง พร้อมทั้งความหนักแน่นในเหตุผล ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจแห่งความสำเร็จแห่งกิจหน้าที่

มงคล ก็คือ คุณธรรมและความสามารถต่างๆ ที่ได้ปลูกฝังสร้างขึ้นอันเสริมส่งและคุ้มครองนำชีวิตไปสู่ความสุขความเจริญและความเกษมสวัสดิ^{๑๒}

ทางด้านพระภิกษุ ผู้สัมพันธ์กับประชาชนในฐานะผู้นำทางจิตใจ เมื่อจะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ พึงเตรียมใจระมัดระวัง ถือเหมือนดั่งเข้าพลญชัยโดยไม่ประมาท

สำหรับผู้เก่งกาจทางอนุศาสน์ ก็ไม่สู้กระไร อาจอาศัยความเชี่ยวชาญในเชิงสอน นำชาวบ้านก้าวสู่พัฒนาการขั้นสูงๆ ได้โดยรวดเร็ว แต่ก็มีข้อควรระวังอยู่บ้าง เพราะบางท่านสามารถใช้อนุศาสน์ ทำให้คนเลิกเชื่อถือสิ่งที่เขาเคยยึดถืออยู่เดิมได้ แต่หยุดแค่นั้นหรือไม่อาจชี้แนะให้เขาเกิดปัญญามองเห็นทางถูกต้องที่จะเดินต่อไป ทำให้ชาวบ้านมีอาการอย่างที่ว่า ศรัทธาก็หมด ปัญญา ก็ไม่มี ตกอยู่ในภาวะเค้งคว้าง เป็นอันตรายทั้งแก่ชีวิตของตนเองและแก่สังคม

ส่วนท่านที่ไม่ถนัดในเชิงสอนเช่นนั้น และจะเข้าไปใช้สิ่งที่เขายึดอยู่เป็นจุดเริ่มต้น มีข้อที่จะต้องตระหนักมันไว้ในใจหลายอย่าง (สภาพปัญหาอย่างหนึ่งในปัจจุบัน คือ พระที่เก่งทางอนุศาสน์ ก็ไม่เอื้อเพื่อเอ็นดูแก่พระพวกอื่นที่ยังอาศัยสิ่งจูงล่อ ฝ่ายพระพวกอื่นนั้น ก็ไม่ใส่ใจในอนุศาสน์ที่ชนิดนำออกสู่ความเป็นอิสระ ออกจากกิเลสบ้างเสียเลยหรือไม่ก็มัวเพลินหมუნวนอยู่ที่เดิมอย่างเดียว ไม่ยอมเดินหน้า (พวกที่เห็นแก่ลาภ ไม่ต้องพูดถึง) เมื่อเป็นเช่นนี้ จุดบรรจบประสานจึงไม่มี พาให้ชาวบ้านสับสนหรือถึงกับแตกสามัคคี ดูถูกหยามเหยียดและซึ่งเคียดต่อกัน)

^{๑๒} ดูประกอบในมงคลสูตร, ขุ.ขุ. ๒๕/๕/๓ ; ขุ.สุ. ๒๕/๓๑๒/๓๗๖.

สำหรับอิทธิเป็นอันตัดไปได้ เพราะมีพุทธบัญญัติห้ามไว้แล้ว ไม่ให้พระสงฆ์แสดงแก่ชาวบ้าน คงเหลืออยู่แต่มงคลหรือสิ่งที่จะให้เกิดมงคล

เบื้องต้นที่สุด จะต้องกำหนดแนวแน่เป็นเครื่องป้องกันตัวไว้ก่อนว่า จะต้องไม่ใช่สิ่งเหล่านี้ เป็นเครื่องมือเลี้ยงชีวิตแสวงหาลาภ ซึ่งเป็นมิฉฉาชีพ และเป็นความบกพร่องเสียหายในด้านศีลธรรม

ต่อจากนั้น มีข้อเตือนสำนึกในทางปฏิบัติโดยตรง คือ ต้องระลึกไว้เสมอว่า ข้อที่ ๑ การที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้น ก็เพื่อช่วยประชาชนให้เป็นอิสระจากสิ่งเหล่านั้น เช่น เกี่ยวข้องกับฤทธิ์ เพื่อช่วยให้เขาเป็นอิสระจากฤทธิ์

จากนั้น เพื่อความเป็นอิสระตามข้อที่หนึ่งนี้ ข้อที่ ๒ จึงตามมาว่า เมื่อเริ่มจุดตั้งต้น ณ ที่ใด จะต้องพาเขาเดินหน้าจากจุดนั้นเรื่อยไปจนกว่าจะถึงจุดหมาย คือ ความเป็นอิสระ จะถอยหลังไปจากจุดนั้นอีกไม่ได้

แล้วตามนัยของข้อที่ ๒ นี้ จะปรากฏผลในทางปฏิบัติว่า ความฝักใฝ่หมกมุ่นในสิ่งเหล่านี้จะต้องลดลง หรืออย่างน้อยไม่เพิ่มมากขึ้นหรือกำหนดออกไปอีกเป็นท่าทีของการปฏิบัติได้ว่า จะไม่ส่งเสริมความฝักใฝ่หมกมุ่นในสิ่งเหล่านี้ให้แพร่ขยายตัว แต่จะมีการควบคุมให้อยู่ในขอบเขต และการทำให้น้อยลง คือเปลี่ยนชั้นพร้อมเข้าสู่ชั้นที่ ๒ ให้หมด

นอกจากนี้ควรพยายามเน้นให้ปฏิบัติตามพุทธานุญาตที่ว่า ทำต่อเมื่อเขาขอ ซึ่งจะเป็นการกระชับขอบเขตให้รัดตัวเข้ามาอีก

ข้อที่ ๓ ซึ่งไม่อาจลืมนได้ คือ ต้องให้อนุศาสน์ชนิดนำออก (ออกจากกิเลส ออกจากวิญญูะ ออกสู่ความเป็นอิสระ) เสมอ ในเมื่อได้โอกาส เพื่อตั้งเร่งรัดและกำกับให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

ทางด้านประชาชนที่กำลังพัฒนาข้ามจากชั้นที่ ๑ สู่ชั้นที่ ๒ การผ่อนปรนหรือโอนอ่อนผ่อนตาม จะมีได้อย่างมากที่สุด ก็เพียงเท่าที่อยู่ในขอบเขตซึ่ง

๑. ไม่เป็นการอ้อนวอนหวังพึ่งอำนาจดลบันดาลจากภายนอก (หวังพึ่งตน และความเป็นอิสระ)

๒. ไม่เป็นเหตุให้หมกมุ่นหลงใหล หรือจะมัววิรโรไม่ลงมือทำ(หวังทำการด้วยความเพียรตามเหตุผล)

๔. ปฏิบัติถูกต้อง คือ เดินหน้า เป็นชาวพุทธ คือไม่หยุดพัฒนา^{๑๓}

จากความอ่อนปรนนี้ ความล้มพันธ์ และวิธีปฏิบัติเท่าที่พอจะเป็นไปได้ จึงมีดังนี้

ก. เกี่ยวข้องกับอธิปไตยปฏิบัติตลอดทั้งสิ่งมงคลได้ โดยพยายามทำสิ่งเหล่านี้ ในความหมายใหม่ ที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง เช่น ธรรมฤทธิ์ อริยฤทธิ์ และมงคลที่เกิดจากการประพฤติธรรม เป็นต้น แต่ก็ยอมผ่อนลงไปอีกอย่างมากที่สุด จนถึงยอมให้เกี่ยวข้องกับมงคลตามแบบของชาวบ้านได้ เฉพาะในแง่ที่เป็นเครื่องเสริมกำลังใจ (เสริมในทางที่ดงาม ไม่ใช่อีกเหิมที่จะทำการชั่วร้าย) และเสริมความเพียรพยายามให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยย้ำว่า จะต้องไม่เป็นเครื่องหน่วงเหนี่ยว หรือลดทอนความเพียรพยายามทำการตามเหตุผลเป็นอันขาด

ข. ล้มพันธ์กับเทพเจ้าทั้งหลาย โดยวิธีอยู่ร่วมกัน (เกือบ = ต่างคนต่างอยู่) ด้วยเมตตาเกื้อกูลกันด้วยไมตรี ผ่อนลงไปอย่างมากที่สุดจนถึงยอมรับการทำเทวดาพลี (ของถวายแก่เทวดา หรือแผ่บุญอุทิศแก่เทวดา) ในความหมายว่า เป็นการเอื้อเพื่อเกื้อกูล หรืออุทิศการแก่เทวดา (ไม่ใช่ขนบาน อ่อนวอน หรือขอให้โปรดปราน)

ยิ่งอ่อนปรนให้มาก ก็ยิ่งจำเป็นต้องย้าข้อเตือนสำนึกไว้ให้หนักแน่นไม่จำเพาะชาวบ้าน จะต้องคอยเตือนตนเองเท่านั้น แม้พระสงฆ์ก็ควรช่วยเตือนชาวบ้านบ่อยๆ เพราะชาวบ้านมีโอกาสใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมทางธรรมน้อย และมีกิจของชาวบ้านที่วุ่นวาย คอยชักให้แซะเขื่อนได้ง่าย

ข้อเตือนสำนึกที่ว่านั้นก็คือ จะต้องรู้ตัวอยู่เสมอว่า ตนยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ขณะนี้ อยู่ในขั้นนี้ๆ ต้องระลึกไว้ว่า แม้ว่าขณะนั้นยังยุ่งเกี่ยวกับเทวดา ยังยุ่งเกี่ยวกับมงคล แต่ก็หวังอยู่เสมอว่าจะก้าวไปสู่ขั้นแห่งความเป็นอิสระสักวันหนึ่ง ถ้าพูดรวบรัดก็คือ จะต้องสำนึกอยู่เสมอว่า “เราจะต้องเดินหน้าไม่ใช่ย่ออยู่กับที่”

คำว่า “เดินหน้า” มีความสำคัญเป็นพิเศษ สำหรับพัฒนาการในอริยมรรคขั้นต้น เพราะหมิ่นเหม่ที่จะตกหล่นไปจากความเป็นสมาชิกในชุมชนชาวพุทธ ถอยหลังกลับไปอยู่ในชุมชนก่อนอารยะได้ง่ายเหลือเกิน เพราะในขั้นต้นสุดนี้ สิ่งที่ใช้ร่วมในพุทธศาสนากับศาสนาเดิม ยังมีมาก และสิ่งนั้นบางทีก็เป็นสิ่งเดียวกันแท้ๆ เช่น มงคล และพลี เป็นต้น ต่างแต่เท่าที่แห่งความเข้าใจสำหรับชี้นำ และจำกัดขอบเขตของการปฏิบัติ

^{๑๓} อ่างแล้ว, หน้า ๙๖๔-๙๖๕.

ถ้าเกิดเหตุเพียงแค่ว่าผลอ ลืมท่าทีของการวางจิตใจนี้เสียเท่านั้น พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติก็อาจพลิกกลับเป็นตรงกันข้ามได้ทันที คือ หล่นจากสมาธิสภาพในชุมชนพุทธ ถอยกลับไปอยู่นอกชุมชนอารยะ (น่ากลัวว่าจะได้เป็นกันมากเสียอย่างนั้นหลายครั้งแล้ว) ดังนั้น คำว่า “เดินหน้า” ยังเป็นข้อเตือนสำนึกสำคัญที่จะต้องมาด้วยกันเสมอ กับความสำนึกในท่าทีที่เป็นขอบเขตของการปฏิบัติ

เมื่อใดเดินทางก้าวหน้าถึงขั้นที่ ๓ เมื่อนั้นจึงจะปลอดภัยแท้ เพราะได้เข้าอยู่ในชุมชนอารยะ เป็นโสดาบันขึ้นไป ไม่มีการถอยหลังหรือลั้งเลใดๆ อีก มีแต่จะเดินหน้าอย่างเดียว เพราะเข้าถึงความหมายของพระรัตนตรัย มั่นใจในความเป็นไปตามเหตุผล จนมีศรัทธาที่ไม่หวั่นไหว ไม่ต้องอ้ออึงปลงจายภายนอก ไม่ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทวฤทธิ์ใดๆ และไม่มีกิเลสรุนแรงพอที่จะทำความชั่วร้าย หรือให้เกิดปัญหาใหญ่ๆ เป็นปมในใจที่จะต้องระบาย กับทั้งรู้จักความสุขอันประณีต ซึ่งเกิดจากความสงบผ่อนคลายภายในแล้ว จึงมีความเข้มแข็งมั่นคงในจริยธรรมอย่างแท้จริง.

ภาวะที่มีคุณธรรม มีความสุขและเป็นอิสระ ซึ่งอิทธิพลภายนอกไม่อาจมาครอบงำชักจูงได้เพียงเท่านั้น เป็นความประเสริฐเพียงพอแล้ว ที่เทพเจ้าเหล่าเทวดาจะบูชาขอบไหว และพอที่จะทำให้ชีวิตของผู้นั้น เป็นอุดมมงคล คือ มงคลอันสูงสุดอยู่แล้วในตัว

มนุษย์เป็นยอดแห่งสัตว์ที่ฝึกได้ เรียกว่า สมัยใหม่กว่า มีศักยภาพสูง สามารถฝึกได้ทั้งทางกาย ทางจิต และทางปัญญาให้วิเศษ ทำอะไรๆ ได้ประณีตวิจิตรพิสดารแสนอัศจรรย์อย่างแทบไม่น่าเป็นไปได้

การมัวเพลินหวังผลจากกฤตธานุภาพและเทวานุภาพ ดลบันดาลก็คือ การตกอยู่ในความประมาท ละเลย ปล่อยให้ศักยภาพของตนสูญไปเสียเปล่า และจะไม่รู้จักเติบโตในอริยมรรค

ส่วนผู้ใด ไม่ประมาท ไม่รีรอ เร่งฝึกตนไม่หยุดยั้ง ผู้นั้นแหละจะได้ทั้งอิทธิฤทธิ์และเทวฤทธิ์ และจะบรรลุสิ่งเลิศล้ำที่ทั้งกฤตธานุภาพและเทวานุภาพไม่อาจอำนวยให้ได้.

๕. ปรากฏการณ์ครั้งสำคัญเกี่ยวกับเทวดา

มนุษย์กับเทวดานั้นมีความเกี่ยวข้องและผูกพันกันมาตั้งแต่มีโลกนี้เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน และจะมีต่อไปจนโลกจะสลายในอนาคตเพราะมนุษย์ต้องการที่พึ่ง ไม่รู้จะทำอย่างไร ก็อ้อนวอนให้เทวดาช่วย ทั้งๆ ที่เทวดาเองบางครั้งก็อาจเอาตัวแทบไม่รอดเหมือนกัน อ้างและเชื่อสิ่งที่มอง

ไม่เห็น มนุษย์เรานี้หลอกกันง่าย ถ้าเชื่อแล้วเอาอะไรมาจุดก็ไม่อยู่ ดังที่มักจะได้ยินข้อความว่า “ความเชื่ออยู่เหนือเหตุผล” อยู่บ่อยๆ

ในประเทศไทยของเรา ทั้ง ๆ ที่คุยอวดทั่วโลกว่า เรามีพุทธศาสนิกชนกว่า ๙๐ % แต่ส่วนใหญ่แล้วความเชื่อความเลื่อมใสในพระรัตนตรัยยังหวั่นไหว คลอนแคลน ยังไม่เป็น “อจลศรัทธา” เพราะเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อต่างๆายตายเกินไป จะเห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ เมื่อเร็ว ๆ นี้ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓ ที่เพิ่งผ่านไป มีปรากฏการณ์ของเทวดาครั้งสำคัญยิ่งใหญ่ สะเทือนเลื่อนลั่นไปทั่วปฐพี

นั่นคือ “ปรากฏการณ์ของจตุคามรามเทพ” องค์ราชันย์ดำแห่งอาณาจักรทะเลใต้

ในช่วงเวลา ๕ ปี (๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) ดังกล่าวนั้น เราคงไม่ลืมว่าทุกหย่อมหญ้าของแผ่นดินไทย แทบจะไม่มีใครที่ไม่รู้จัก “จตุคามรามเทพ” กล่าวกันว่ามีการสร้าง “จตุคามรามเทพ” หลายนับล้านองค์ มีเงินหมุนเวียนเกี่ยวกับกิจกรรมนี้จำนวนมากมายมหาศาล ระยะเวลาเริ่มต้นของปรากฏการณ์นั้น มีผู้สร้างจตุคามรามเทพร่ำรวยกลายเป็นเศรษฐีจำนวนมาก ราคาขายจตุคามรามเทพก็สูงลิ่ว ตอนท้ายๆ ของปรากฏการณ์ดังกล่าว ราคาขายจตุคามรามเทพลดลงอย่างน่าใจหาย ขายกันเป็นถุง จนกระทั่งแจกฟรีก็แทบจะไม่มีใครรับ ในที่สุดชนไปทั้งกันเป็นแสนๆ องค์นำส่งสารท่านจตุคามรามเทพจริง ๆ มีผู้สร้างหลายรายเป็นหนี้ล้มละลายไม่มีเงินคืนธนาคาร เพราะสร้างจตุคามรามเทพเข้าเกินไป ขายไม่ออก

เรามาดูตัวอย่างของ “ปรากฏการณ์ครั้งสำคัญของเทวดา : จตุคามรามเทพ” เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจชาวพุทธเราว่าอย่าเชื่ออะไรง่าย ๆ เพราะไม่มีอะไรจะประเสริฐเลิศล้ำเทียบเท่าพระรัตนตรัยของเราได้อย่างแน่นอน ต้องกราบขออภัยท่าน “จตุคามรามเทพ” ด้วยที่นำเอาเรื่องของท่านมาเป็นอุทาหรณ์เกี่ยวกับการนับถือเทวดา อย่างไรก็ตามเสียท่านก็ยังคงเป็นเทพผู้ศักดิ์สิทธิ์ อยู่เหมือนเดิมของท่าน และคงจะได้กุศลที่เป็นอุทาหรณ์ให้ชาวพุทธได้ทราบฐานะและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องต่อเทวดา ขอเชิญท่านผู้อ่านตามผมมา ณ บัดนี้

๖. จตุคามรามเทพคือใคร

ผมพยายามอ่าน ค้นคว้าและสรุปความจากหนังสือเกี่ยวกับจตุคามรามเทพหลายเล่ม บางเล่มตีพิมพ์แล้วถึง ๑๐ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๕๐) แต่ก็ได้รับความไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะ “ฟันธง” ว่า แท้ที่

จริงแล้วท่านเป็นใครกันแน่ เพราะมีหลายความคิดความเห็นที่แตกต่างกันออกไป แม้แต่ในหนังสือเล่มเดียวกัน ข้อความบางตอนก็ยังไม่ลงรอยกัน คือเขียนเองและค้ำตัวเอง

อย่างไรก็ดีผมจะขอสรุปเรื่องจตุคามรามเทพโดยยึดหนังสือ ๒ เล่มเป็นหลัก คือ

๑. หนังสือ “ท้าวจตุคามรามเทพ” องค์ราชันย์ดำแห่งอาณาจักรทะเลใต้ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๖ โดยอาจารย์บูรพา ผดุงไทย ซึ่งบรรทัดแรกของหน้าปกมีข้อความว่า “ทำไมเทพองค์นี้จึงให้แต่ความร่ำรวย”

๒. หนังสือ “จตุคามรามเทพ” เล่มหลัก ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ โดย ต่าย บูรพาทิศ ไม่ทราบว่าเป็นท่านเดียวกันกับผู้เขียนเล่มหนึ่งนั้นหรือเปล่า ภาพปกเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งกำลังประนมมือไหว้แทบเท้าของรูปหล่อจตุคามรามเทพ

เรื่องราวหลายตอนระบุว่าเป็นการล้นนิชฐาน เช่น^{๑๔} มีการล้นนิชฐานกันว่า “ท้าวจตุคามรามเทพ” น่าจะเป็นชื่อของเทพเจ้า ๒ พระองค์ พระองค์แรกพระนามว่า “จตุคาม” ส่วนอีกพระองค์มีพระนามว่า “รามเทพ” ตามหลักฐานที่ปรากฏเป็นรูปปั้นเศียรของสองเทพเจ้าที่อยู่ตรงปากประตูบันไดทางขึ้นพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช

บางท่านได้ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่า ท้าวจตุคามรามเทพน่าจะเป็นหนึ่งในกษัตริย์สองพระองค์ พระองค์หนึ่งพระนามว่า “ขุนอินทรโคเรนทร” อีกพระองค์หนึ่งพระนามว่า “ขุนอินทรเขาเขียว” โดยกล่าวว่า ขุนอินทรโคเรนทร คือ ท้าวจตุคาม ส่วนขุนอินทรเขาเขียว คือ ท้าวรามเทพ

ตำนานของกษัตริย์พี่น้องสองพระองค์นี้เล่าสืบมาว่าในสมัยก่อนขุนจันทรภาณุครองสุวรรณภูมิ พ.ศ. ๑๐๐๐-๑๐๑๘ พระองค์ทรงมีพระโอรสสองพระองค์มีพระนามว่า ขุนอินทรโคเรนทรและขุนอินทรเขาเขียว

ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ได้ “พันธง” ลงไปเลยว่า^{๑๕} คำว่า “จตุคามรามเทพ” เป็นคำเรียกเทพเจ้าผู้ปกปักรักษาพระบรมธาตุและเมืองนครศรีธรรมราชแต่โบราณ ซึ่งที่วัดพระบรมธาตุ จะมีรูปเศียรของท้าวจตุคามรามเทพ และนับเป็นสถานที่แห่งเดียวที่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับ “จตุคามรามเทพ” นอกจากนี้ก็ไม่พบในที่อื่นๆ อีก

^{๑๔} บูรพา ผดุงไทย, *ท้าวจตุคามรามเทพ* ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟฟิกส์, ๒๕๕๐), หน้า ๖๔.

^{๑๕} อ้างแล้ว, หน้า ๙๖.

๗. วิชาพรหมศาสตร์ : พรหมณ์ล้วนๆ

ในหนังสือเล่มที่อ้างถึงระบุนำ^{๑๖} การปลุกเสกพระเครื่องจตุคามรามเทพในแต่ละครั้งนั้น ทำวจุคามรามเทพจะกำซั้บผ่านร่างประทับทรงว่าให้กระทำการปลุกเสกตามศาสตร์โบราณที่เรียกว่า “พรหมศาสตร์” ซึ่งพิธีกรรมนี้เป็นพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่มีความสืบเนื่องมาจากพิธีกรรมโบราณในสมัยลัทธิพระเวทตามฝ่ายวิชาโยคศาสตร์ของศาสนาพรหมณ์ พิธีกรรมพรหมศาสตร์นี้ เป็นการคำนวณฤกษ์ยามที่เหมาะสมที่พระอาทิตย์ พระจันทร์และดวงดาวต่างๆ ในจักรวาลทำมุมองศาอย่างเหมาะสม อันจะมีผลทำให้ดวงดาวทั้งหลายส่งรัศมีพลังงานมายังวัตถุมงคลทั้งหลายเท่ากับว่าเป็นการเชื่อเชิญพลังงานจักรวาลจากพระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาวทั้งปวงมาสู่พิธีกรรมจนถึงตัววัตถุทั้งหลาย พิธีกรรมลักษณะนี้ถือว่าเป็นพิธีเก่าแก่แต่โบราณ เกี่ยวเนื่องกับพลังจักรวาลอย่างชัดเจน

๘. กำเนิดจตุคามรามเทพ

เหตุการณ์กำเนิดจตุคามรามเทพนั้น^{๑๗} กล่าวว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่วัดนางพระยา ตำบลปากคลอง อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการประทับทรงผ่านร่างนายอะผ่อง สกุลอมร เพื่อบอกกล่าวแก่ พ.ต.อ.สรรเพชญ์ ธรรมาธิกุล ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราชในสมัยนั้น เพื่อให้สร้างหลักเมือง ทำจากไม้ตะเคียนทองงอกอยู่ทางทิศเหนือของเมืองนครศรีธรรมราช จนเมื่อมีการประทับร่างทรงในครั้งที่ ๓ จึงได้มีการวาดรูปผ่านทางร่างทรงและได้นำไปให้ พล.ต.ต.ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช ดู ท่านบอกว่ารูปภาพนี้คือองค์จตุคามรามเทพ ซึ่งเป็นเทพประจำเมืองนครศรีธรรมราชแต่โบราณกาลนับพันปีแล้ว รูปของท่านได้จำหลักไว้ที่วัดพระบรมธาตุ ต่อเมื่อได้ดำเนินการสร้างศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราชได้มีการดำเนินการสร้างวัตถุมงคลรูปกลมแบบงอนน้ำอ้อยมีขนาดใหญ่ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร และขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๕ เซนติเมตร เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เรียกกันว่า “รุ่นศาล

^{๑๖} อ้างแล้ว, หน้า ๓๖.

^{๑๗} บูรพาทิศ, **จตุคามรามเทพ เล่มหลัก**, (กรุงเทพฯ เอส พี มิลเลียนเนร์, ๒๕๕๐), หน้า ๓๒.

หลักเมือง” มีรูปองค์จตุคามรามเทพ ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นดวงวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์แห่งอดีตบูรพกษัตริยาธิราชเจ้าแห่งอาณาจักรศรีวิชัย สถิตเป็นผู้พิทักษ์รักษาพระบรมธาตุ ที่แสดงออกในรูปของพระโพธิสัตว์ผู้บำเพ็ญเพียรด้วยบารมีธรรม ๑๐ ประการ อยู่ตรงกลางรายล้อมด้วยรูปวงกลม วัฏจักรตามแบบคติศิลปศาสตร์ศรีวิชัย ทำรูปพญาราหูอมจันทร์รายล้อม ๘ ทิศ กงจักรล้อมรอบ ๑๒ นักษัตริย์ ด้านหลังจารึกยันต์หัวใจธรรม์ หัวใจมนุษย์ หัวใจพระคาถากำกับธาตุ ตามคติธรรมชาวศรีวิชัย เป็นต้นแบบของ “จตุคามรามเทพ” ที่สร้างติดต่อกันมา

สิ่งที่ทำให้พระเครื่องจตุคามรามเทพได้รับความนิยมอย่างสูงคือ มวลสารที่นำมาใช้ในการสร้าง โดยจะมีการหามวลสารสำคัญที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในตัวได้แก่ ผงกะลาตาเดียว ผงไม้ทนต์สิทธิ์ ผงไม้ตะเคียน ผงว่านยา ผงดินกายายักษ์ ผงศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ล้วนมีความศักดิ์สิทธิ์อยู่ในตัวแล้วทั้งสิ้น เป็นของหายากตามธรรมชาติ เมื่อได้นำมาสร้างเป็นพระเครื่องจตุคามรามเทพประดุจว่าเป็นเลือดติดปีก ทำให้เพิ่มพูนในความศักดิ์สิทธิ์ซึ่งอีกหลายต่อหลายเท่าตัว^{๑๘}

๙. ความดังของจตุคามรามเทพ

จตุคามรามเทพได้ถือกำเนิดเป็นพระเครื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และภายในเวลาไม่กี่ปีหลังจากนั้น จตุคามรามเทพได้กลายเป็นพระเครื่องชั้นนำและเป็นพระยอดนิยมประจำเมืองใต้ โดยเริ่มแรกได้เปิดให้ประชาชนบูชาในราคาเพียงองค์ละ ๑๕๐ บาท แต่หลังจากนั้นไม่นาน ราคาได้ถีบตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ จนปัจจุบัน (๒๕๕๐) มีราคาเป็นหมื่นเป็นแสนเทียบเท่ากับ **พระหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด** และภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปีสามารถกล่าวได้ว่าจตุคามรามเทพนั้นมีศักดิ์ศรีดีกรีความแรงเทียบเท่ากับสมเด็จจ้าวระฆังเลยทีเดียวนะ^{๑๙}

^{๑๘} บุรพา ผดุงไทย. **ท้าวจตุคามรามเทพ**, ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๖. (กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟฟิคส์. ๒๕๕๐), หน้า ๓๒.

^{๑๙} อ่างแล้ว, หน้า ๓๑.

๑๐. เจ้าพิธีปลุกเสกจตุคามรามเทพ

เท่าที่ผมสามารถจะค้นหาได้ในขณะนี้ (๒๕๕๐) ผู้ที่สามารถทำให้จตุคามรามเทพเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน นอกจากคฤหัสถ์อย่างเราๆ หลายท่านแล้ว แทนที่จะเป็นพระราชครูหรือท่านพราหมณ์ผู้มีชื่อเสียงในศาสนาฮินดู/พราหมณ์กลับเป็นพระภิกษุในพระบรมพุทธศาสนาของเรา ๓ รูป คือ

๑. **พระใบฎีกาปรามพ ฐิตคนฺโธ (หลวงหนุ่ย)** วัดหงส์ประดิษฐาราม จังหวัดสงขลานั้นว่าเป็นเจ้าตำรับรูปแรกที่เป็นเจ้าพิธีในการสร้างจตุคามรามเทพถึง ๑๕๒ รุ่น รุ่นต่างๆ เช่น

- ฟ้าสะท้าน ดินสะเทือน
- เปิดเทวสถานวัดคอหงส์
- สองแผ่นดิน
- ชนะมาร
- ๗๒ พรรษามหามงคล
- กำเนิดจตุคาม
- สระน้ำ
- โคตรเศรษฐี(ไม่ใช่เศรษฐีธรรมดา)
- ขุมทรัพย์
- เพชร ๓ สมุทรบันดาลโชค

ได้ทราบว่าต่อมาท่านพระใบฎีกาปรามพ ฐิตคนฺโธ (หลวงหนุ่ย) ประธานเจ้าพิธีปลุกเสกจตุคามรามเทพท่านแรกได้ลาสิกขา ป่วยหนักและถึงแก่กรรมแล้ว

๒. **พระอดีตโชติ ธมฺมวโร (หลวงโชติ)** วัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวกันว่าท่านเป็นพระนักปฏิบัติมีความศรัทธาในพระพุทธานุภาพอย่างแรงกล้า ปรารถนาที่จะเดินตามรอยพระศาสดาช่วยเหลือผู้ประสบกับความทุกข์ให้พ้นจากทุกข์ภัย ท่านนับถือจตุคามรามเทพมาก จนกระทั่งเรียกจตุคามรามเทพว่า “พ่อ” เช่นท่านบอกว่า

“ส่วนที่วัดพุทไธสวรรย์ถือว่าพ่อมาโปรดคนส่วนกลาง ยิ่งใหญ่จริงๆ ทำให้เห็นจริงๆ ท่านพ่อจตุคามรามเทพยิ่งใหญ่มากๆ ยากที่คนธรรมดาจะเข้าใจ”^{๒๐}

^{๒๐} บุรพา ผดุงไทย, **ท้าวจตุคามรามเทพ** ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟฟิกส์, ๒๕๕๐), หน้า ๔๗.

หลวงโซติ ท่านก็เป็นเจ้าพิธีในการสร้างจตุคามรามเทพหลายรุ่นเช่นกันครับ มีรุ่นไหนบ้าง ขอท่านผู้สนใจใฝ่หาเอาเอง

๓. พระธรรมบุญ (หลวงบุญ) วัดเขากุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผมหาประวัติของท่านไม่ได้ คงต้องถามท่านผู้นิยมในองค์จตุคามรามเทพช่วยบอกด้วยครับ

๑๑. ตั้งเพราะแรงโฆษณา

ผมเห็นว่าสื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “หนังสือพิมพ์รายวัน” มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ที่ “จตุคามรามเทพ” ดังเปรี้ยงปร้างทั่วประเทศไทยในขณะนี้ (๒๕๕๐) ก็เพราะหนังสือพิมพ์นี้แหละครับ ต้องขอชมว่าหนังสือพิมพ์ทำได้บรรลุวัตถุประสงค์ของเจ้าภาพคือผู้จ่ายค่าโฆษณาแล้ว ได้ผลจริงๆ ครับ ขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ประชาชนคนไทยที่เรียกตัวเองว่าเป็นชาวพุทธแยกไม่ออกแล้วครับว่า **อะไรคือพุทธ อะไรคือพราหมณ์** พิธีของพราหมณ์แต่พระสงฆ์เป็น “เจ้าพิธีโดยตลอด” ทำให้ทั้งชาวพุทธและพราหมณ์สับสนกันไปหมด

ผมจะยกตัวอย่างการโฆษณาขายจตุคามรามเทพลัก ๒-๓ ตัวอย่าง ดังนี้

๑. จตุคามฯ รุ่นทรัพย์วิเศษ ผ่าน ๕ พิธีกรรมครบสูตร

จตุคามรามเทพรุ่น ๑๒ นักษัตร พิธีสุดท้าย สร้างตำนาน ๑๙ พิธีใน ๑๙ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์^{๒๑} ตามด้วยวิธีการเช่าและรายละเอียดของราคาเช่า (ซื้อ-ขาย)

๒. จตุคามรามเทพ ปางมหाराชประทานพร รุ่นเสริมทรัพย์เสริมบารมี เด่นด้วยรูปลักษณ์... พร้อมพริ้วด้วยมงคลสาร อลังการพิธีกรรม... ด่วน !! ๑๐ วัน ๒๒-๓๑ มีนาคม พิเศษอย่าช้า ! อย่าพลาด ! โอกาสสุดท้าย... แจกกันจุใจให้กันสุดคุ้ม ! ยิ่งจองยิ่งได้... (เฉพาะเนื้อเคลือบดินเผา) มีภาพสีสี่ประกอบ และระบุราคาไว้ครบถ้วน

ในหน้าเดียวกันมีอีกรายการหนึ่งบอกว่า

สืบสานตำนานการสร้างมหาเจดีย์ต่อจากองค์พ่อจตุคามรามเทพ มหาเจดีย์บุโรพุทโธ ประเทศอินโดนีเซียตามตำนานว่าองค์พ่อท่านสร้าง... “รุ่นมหาบารมี ๙ นคร” (วัตถุประสงค์ดี

^{๒๑} หนังสือพิมพ์ข่าวสด ประจำวันจันทร์ที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ หน้า ๓๐ – พระเครื่อง.

วัดอุโมงค์คลึงจะดี นิยามพอลตุคาม) ประกอบพิธีพุทธา-เทวาทิเชก ๙ นคร ๑๕ พิธีกรรม^{๒๒} จากนั้นเป็นรายละเอียดของการเชิญชวนให้สิ่งจอบพร้อมทั้งราคา

๓. **ตั้งสนั่นสะท้านปี ๕๐** พระเทวราชโพธิสัตว์จตุคามรามเทพ รุ่งรววยเงินล้าน มหาเทพผู้บันดาลความมั่งมีศรีสุขแก่มวลมนุษย์ พิธีเทวาทิเชก ๔ วาระ โดยพระเถรอาจารย์สายเขาอ้อ พระสายสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) พระอาจารย์ธรรมบุญ สำนักสงฆ์เขากุน (บางแห่งบอกว่าเป็น “วัด”) และพระเกจิอาจารย์ทั่วประเทศรวมกว่า ๓๐๐ รูป... อลังการแห่งพิธี คักดีลพิธีด้วยมวลสาร เข้มขลังโดยพระเกจิตั้ง...

จากนั้นเป็นภาพจตุคามรามเทพหลายชนิด ตามติดด้วยภาพของพระเถรอาจารย์สายเขาอ้อ ๓๕ ภาพ มีชื่อกำกับไว้ด้วย แถมท้ายด้วยข้อความที่ชวนระทึกใจว่า **ด่วนพิเศษ! หมดแล้วหมดเลย พิมพ์นำฤกษ์ชุดละ ๓,๒๐๐ บาท ๑ ชุดมี ๔ องค์ จัดสร้างเพียง ๑,๐๐๐ ชุดเท่านั้น**^{๒๓} (แต่ว่าจัดสร้างก็ครั้งอีกเรื่องหนึ่ง อุบไว้ไม่ยอมบอก)

นี่เฉพาะ “ข่าวสด” ฉบับเดียวเท่านั้นนะครับ เดิมผมเตรียมหนังสือพิมพ์ไว้ ๔ ฉบับก็ต้องตัดใจเอาเพียงฉบับเดียวก็เหลือกินเหลือใช้แล้ว ต้องขอบคุณหนังสือพิมพ์ข่าวสดด้วยครับ หากผมนำตัวอย่างมาเสนอตามที่ตั้งใจไว้ จะหมดเนื้อที่ใน “พุทธจักร” เสียก่อนนะครับ

๑๒. พุทธบริษัทที่หนึ่งหลงทาง ?

กระผมขอกราบเท้าพระคุณเจ้าทั้งหลายและขอนมัสการเรียนถามว่า การเป็นเจ้าของพิธีและร่วมปลูกเสกอธิษฐานจิตในการสร้างวัดอุโมงค์จตุคามรามเทพที่กำลังเป็นกระแสไหลท่วมทับจิตใจชาวไทยโดยเฉพาะพุทธบริษัทในขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๐) เป็นหน้าที่ของพระคุณเจ้าหรือไม่ เป็นการให้ความเมตตาแก่ผู้อาราธนาเกินขอบเขตหรือไม่ เป็นการชักนำให้พุทธบริษัทที่ยังไม่มั่นคงในพระรัตนตรัยหลงทางไปนับถือเทพเจ้าแทนพระรัตนตรัยหรือไม่ เป็นการส่งเสริมให้พระพุทธศาสนาสูญสิ้นไปจากแผ่นดินผืนนี้เร็วยิ่งขึ้นหรือไม่ ภัยภายนอกที่กำลังโหมกระหน่ำขนาดเช่นนี้ พระคุณเจ้าใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคได้มรณภาพไปแล้ว ๙ รูป ยังไม่เพียงพอกระนั้นหรือ นี่ชาวพุทธเราเองกลับจะเป็น “แนวร่วมในการทำลายพระพุทธศาสนา” อย่างไม่รู้ตัวหรืออย่างไร

^{๒๒} หนังสือพิมพ์ข่าวสด ประจำวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ หน้า ๕.

^{๒๓} อ้างแล้ว, หน้า ๓๐.

ขอกราบอาราธนาพระคุณเจ้าตั้งสติทบทวนกลับมาเคารพนับถือสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในพระพุทธศาสนาของเรา คือ พระรัตนตรัยกันเถาะครับ ผมเห็นภาพที่พระสงฆ์ประนมมือไหว้แทบเท้าของเทวรูปจตุคามรามเทพที่นำลงใน “พุทธจักร” ฉบับนี้แล้วรู้สึกสะเทือนใจที่สุดเลยครับ!

เทพเจ้าเป็นใคร ถือศีลกี่ข้อ?

พระสงฆ์เป็นใคร ถือศีลกี่ข้อ?

ผมว่าเทพเจ้าหรือเทพบุตรเทพธิดานั้น นอกจากมีเทวธรรมที่ทำให้มีสถานะเป็นเทพแล้ว น่าจะถือศีลด้วย จะถือศีลกี่ข้อคงแล้วแต่สถานะของเทพเจ้าชั้นหรือระดับนั้นๆ อาจเป็นศีล ๕ หรือศีล ๘ แต่พระคุณเจ้าสิครับ ถือศีลตั้ง ๒๒๗ ข้อ จะขาดๆ วันๆ ไปบ้าง ศีลของพระคุณเจ้าก็มากกว่าพวกกระผมที่เป็นคฤหัสถ์หลายเท่าตัว ส่วนเทพเจ้าทั้งหลาย ถ้าเป็นเทพเจ้าที่เป็นสัมมาทิฐิก็แล้วไป แต่ถ้าเป็นเทพเจ้าที่เป็นมิถิลาทิฐิละก้อ อาจจะแย่หรือร้ายกว่ามหาโจรหลายเท่าตัว เพราะท่านมีอิทธิฤทธิ์มากกว่ามนุษย์อย่างเราๆ ท่านๆ อย่างแน่นอน **ผมว่าท่านจตุคามรามเทพเองก็คงสะดุ้งและคงไม่ยินดีที่เห็นพระสงฆ์ไปทำพิธีปลุกเสกและกราบไหว้ท่านอย่างนั้น**

๑๓. พุทธบริษัทที่หนึ่งด้านกระแสน้ำไหว ?

ไม่ใช่เฉพาะพระคุณเจ้า ๓ รูปที่ผมขออภัยที่ได้เอ่ยนามท่านด้วยความเคารพแล้วเท่านั้น แต่ผมเห็นในหนังสือ “ธงธรรม” ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓๙ เดือนมีนาคม ๒๕๕๐ ระบุนามชัดเจนว่ามีพระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ถึง ๕๘ รูป ประกอบด้วยพระราชกณะชั้นธรรม ๑ รูป ชั้นเทพ ๒ รูป ชั้นราช ๖ รูป ชั้นสามัญ ๘ รูป ชั้นพระครู ๓๓ รูป และพระอาจารย์ ๘ รูป มีเมตตาจิตรับนิมนต์ไปร่วมในพิธีพุทธาภิเษก-เทวาภิเษก นั่งปรกและอธิษฐานจิตในการสร้างพระเครื่องจตุคามรามเทพที่วัดแห่งหนึ่งเมื่อเร็วๆ นี้

ผมอ่านในเอกสารโฆษณาเกี่ยวกับการสร้างจตุคามรามเทพหลายแห่ง ปรากฏว่ามีพระสงฆ์ไปร่วมพิธีด้วยมีจำนวนต่างๆ กัน เช่น ๙๙ รูป ๑๐๘ รูป ๓๐๐ รูป ถึง ๙๙๙ รูป **ผมว่าถ้าพระสงฆ์แม้แต่รับนิมนต์หรือเป็นเจ้าพิธีในการปลุกเสกเทพเจ้าอยู่อย่างนี้ โดยไม่เอื้อเพื่อต่อหลักธรรมที่แท้จริงของพระพุทธศาสนาคือการศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนในพระไตรปิฎกแล้วละก้อ คงช่วยเร่งให้พระพุทธศาสนาสูญสิ้นไปจากผืนแผ่นดินไทยเร็วยิ่งขึ้นกว่าพุทธทำนายอย่างแน่นอนที่สุด !!**

ผมเดาใจพระคุณเจ้าที่ไปร่วมทำพิธีดังกล่าวไม่ถูกหรือครับว่า ท่านทราบและยินดีไปร่วมเองหรือว่าไปเพราะขัดใจญาติโยมผู้นิมนต์ไม่ได้ หากท่านยินดีไปตามที่ได้รับนิมนต์ ผมก็รู้สึกสิ้นหวังจริงๆ ลิ่นหวังที่จะช่วยกันปกป้องคุ้มครองพระพุทธรูปศาสนาให้บริสุทธิ์ผุดผ่องต่อไป เพราะแม้แต่พระผู้ใหญ่ยังสนับสนุนให้ชาวพุทธเราหันไปเคารพ-นับถือเทพเจ้าแทนที่จะส่งเสริมให้เขาเคารพนับถือพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เท่านั้น เป็นที่พึงอันเกษม แสดงให้เห็นว่าพระคุณเจ้าเองก็มีศรัทธาอันไม่มั่นคงในพระรัตนตรัย มิฉะนั้น พระคุณเจ้าคงปฏิเสธคำอาราธนาไปตั้งแต่แรกแล้วเป็นแน่!!

ขอเรียนว่าที่เขียนข้อความข้างบนนี้ ผมยังคงเคารพและศรัทธาในพระคุณเจ้าทั้งหลายอยู่อย่างมั่นคงไม่หวั่นไหว เพราะพระคุณเจ้าคือหนึ่งในพระรัตนตรัย ที่พึงอันเกษมสูงสุดของชาวพุทธ ในขณะที่เดียวกันผมก็ไม่ได้รังเกียจเทพเจ้าทั้งหลายแต่อย่างใด ยังคงนับถือพวกท่านเหมือนญาติผู้ใหญ่ในฐานะที่ท่านเคยประกอบคุณงามความดีมีเทวธรรมในจิตใจเพียงพอที่จะเป็นเทพเจ้าได้ แต่เทพเจ้าทั้งหลายไม่อาจแทนที่ **“พระรัตนตรัย”** ในดวงใจของผมและชาวพุทธที่ดีทั้งหลายได้แม้แต่น้อย!

ผมว่า ชาวพุทธด้วยกันต้องสะกิดกันได้
คงไม่โกรธกันนะขอรับพระคุณเจ้า!!

๑๔. จตุคามรามเทพช่วยด้วยครับ !

จุดประสงค์ข้อหนึ่งซึ่งเป็นข้อสุดท้ายที่สำคัญที่สุดที่ผมเขียนใน “พุทธจักร” ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๐ นี้คือ **ต้องการให้ท่านจตุคามรามเทพช่วยพี่น้องชาวไทยทุกคนพ้นจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นทุกหย่อมหญ้าตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงบัดนี้**

จากสถิติที่มีผู้รวบรวมไว้ว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผู้เสียชีวิตแล้วจำนวน ๒,๑๓๘ ราย ในจำนวนนี้เป็นพระภิกษุสามเณรที่ถูกฟันคอขาดและถูกเผาจนมรณภาพถึง ๙ รูป ส่วนจำนวนผู้บาดเจ็บและพิการนั้นก็มียาจำนวนมหาศาล

ตามประวัติตอนหนึ่งกล่าวว่า ท่านจตุคามรามเทพเป็นเทพล้มมาทิลี มีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองพระพุทธรูปศาสนา มีอิทธิฤทธิ์สูงส่ง และสามารถบันดาลให้คนร้ายร้ายเป็นเศษธุลี ขณะนี้ผมมองไม่เห็นสิ่งใดที่จะช่วยเหลือพี่น้องเราชาวปักษ์ใต้ให้รอดพ้นจากการถูกเข่นฆ่าอย่างทารุณได้

แม้แต่รัฐบาลก็หมดน้ำยาไปนานแล้ว มองเห็นแต่ท่านจตุคามรามเทพนี่แหละ ถ้าท่านเก่งจริงและมีเมตตาชาวใต้ด้วยกันขอได้โปรดเมตตาเสียสละเวลาบันดาลให้คนเป็นเศรษฐีไปช่วยบันดาลให้โจรทำร้ายทั้งหลายหยุดการเช่นฆ่าชาวไทยด้วยกันด้วยเถิดครับ จะเป็นพระเดชพระคุณเป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาไปในตัวด้วย รวยเป็นเศรษฐีแล้วตายโหงหรือตายแล้วรวย ไม่มีประโยชน์หรอกครับ ธิบ ๑ ช่วยให้ชาวใต้เอาชีวิตรอดไว้ก่อนเถิดครับ ท่านทำาก็จะได้กุศลแรงเป็นทวีคูณ เพราะช่วยคนให้รอดพ้นจากความตาย !

หวังว่าท่านจตุคามรามเทพคงไม่ใจดำพอที่จะมองดูลูกหลานชาวใต้ซึ่งอยู่ใกล้ๆ ท่านนั้นแหละ ถูกฆ่าตายทุกวันนะครับ !!

ผมไม่รู้จะทำอย่างไรดี ก็ขอรบกวนท่านจตุคามรามเทพเอาดื้อๆ หนวด้านๆ อย่างนี้แหละครับ

หากไม่พอใจก็ต้องกราบขออภัยด้วยนะครับ

หวังอีกว่าท่านคงช่วยเหลือให้ภาคใต้สงบร่มเย็นในเร็วๆ นี้อย่างแน่นอน !!!

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ข้อความตั้งแต่ข้อ ๖ ถึงข้อที่ ๑๔ ข้างต้นนี้ ผมเขียนลงตีพิมพ์ในนิตยสารรายเดือน “พุทธจักร” ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ คือ เมื่อเกือบ ๙ ปีมาแล้ว ผมต้องการให้เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ของผู้ที่เป็นชาวพุทธแต่ดูไม่ออกว่าอันไหนเป็นพุทธแท้ และอันไหนเป็นเรื่องนอกพระพุทธศาสนา จึงนำมาเสนอท่านผู้อ่านอีกครั้งหนึ่ง

เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ทราบความสูญเสียจากเหตุร้ายแรงในภาคใต้ตั้งแต่เริ่มต้นจนครบ ๑๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ ผมจึงขอเสนอเรื่องนี้ต่อท่านผู้อ่านเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เวลา ๑๓.๒๔ น. พ.อ.ปราโมทย์ พรหมอินทร์ หัวหน้าศูนย์ประชาสัมพันธ์/โฆษกกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๔ ส่วนหน้าได้เปิดเผยเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมเวลา ๑๐ ปี ได้สร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน สูญเสียโอกาสในการดำรงชีวิต และการพัฒนาในทุกรูปแบบ สรุปได้ดังนี้^{๒๔}

^{๒๔} <http://www.dailynews.co.th/Content/regional/๒๐๖๑๐๒>.

๑. เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง ๘,๕๔๐ ครั้ง
๒. ผู้ได้รับบาดเจ็บ ๙,๙๖๕ ราย
๓. ผู้เสียชีวิต ๕,๓๕๒ ราย

ในจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตแยกตามการนับถือศาสนาได้ดังนี้ :

๑. ศาสนาพุทธ ๘,๕๘๔ ราย
 - ๑.๑ ผู้ได้รับบาดเจ็บ ๖,๓๒๖ ราย
 - ๑.๒ ผู้เสียชีวิต ๒,๒๕๙ ราย
๒. ศาสนาอิสลาม ๖,๑๐๘ ราย
 - ๒.๑ ผู้ได้รับบาดเจ็บ ๓,๑๔๖ ราย
 - ๒.๒ ผู้เสียชีวิต ๒,๙๖๒ ราย
๓. ไม่ระบุศาสนา ๖๒๔ ราย
 - ๓.๑ ผู้ได้รับบาดเจ็บ ๔๙๓ ราย
 - ๓.๒ ผู้เสียชีวิต ๑๓๑ ราย

เห็นตัวเลขผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตแล้วใจหายจริง ๆ ครับ ไม่มีลดลงเลย มีแต่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ เป็นทวีคูณ

แสดงว่าท่านทำวาทุคามรามเทพก็ช่วยเหลืออะไรพี่น้องชาวภาคใต้เราตามที่ผมขอร้อง (ไม่ได้ฮั่นวอน) ไม่ได้เลย

พวกเราทุกคนคงต้องช่วยกันคิดและทำทันทีแล้วล่ะครับว่าจะช่วยพี่น้องเราได้อย่างไร

๑๕. มองเทวดาในอีกฐานะหนึ่ง

๑๕.๑ ในฐานะเป็นเด็กวัด

ผมเคยเดินทางไปประเทศอินเดียและเนปาลมาแล้ว ๗ ครั้ง รู้สึกแปลกใจมากเมื่อไปเห็นการสร้างเทวรูปต่างๆ ประดิษฐานไว้ในพุทธสถานคือวัดไทยหลายแห่งใน ๒ ประเทศนั้น ตอน

แรกผมรู้สึกต่อต้านและเห็นว่ามันไม่เหมาะสมที่จะกระทำเช่นนั้น อุตส่าห์มาฟื้นฟูพระพุทธศาสนาถึงแดนพุทธภูมิกันทั้งทีทำไมจึงนำรูปหล่อเทวดา, เทพองค์ต่างๆ มาตั้งไว้ในวัด

ต่อมา ได้มีโอกาสกราบนมัสการสนทนากับพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพโพธิวิเทศ (วีระยุทธ์ วีระยุทธ, Ph.D.) เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา และหัวหน้าพระธรรมทูตสายประเทศอินเดีย-เนปาลองค์ปัจจุบัน ท่านเจ้าคุณได้มีเมตตาอธิบายโดยสรุปว่า ที่สร้างเทวรูป/เทวดาประดิษฐานไว้บริเวณหน้าวัดบ้าง ตามศาลาต่างๆ ภายในวัดบ้างนั้น ไม่ได้สร้างให้เป็นที่เคารพสักการะเทียบเท่าหรือเหมือนพระรัตนตรัยแต่อย่างใด เป็นเพียงประดิษฐานไว้ในฐานะที่เทพเหล่านั้นเป็นลูกศิษย์ เด็กวัดหรือผู้รับใช้/ผู้ปฏิบัติจากพระพุทธองค์และพระพุทธศาสนารวมถึงให้เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (ยามเฝ้าวัด) เท่านั้น ท่านเจ้าคุณได้กล่าวย้อนไปถึงสมัยพุทธกาลที่บรรดาเทวดาทั้งหลายรวมถึงพระพรหมด้วย ได้มาเฝ้าพระพุทธองค์เป็นประจำ โดยเฉพาะพระอินทร์ (ท้าวสักกะเทวราช) มีบทบาทค่อนข้างมาก ซึ่งมีเรื่องปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาหลายแห่ง

เออ...คิดได้อย่างนี้ก็เข้าท่าดี แต่ต้องมีการประชาสัมพันธ์กันให้เป็นที่เข้าใจอย่างกว้างขวางและทั่วถึง มิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นเรื่องกลางแกลงใจของชาวพุทธทั่วไปอย่างมาก

๑๕.๒ ในฐานะผู้บันดาลและจำเลย

มนุษย์เราจำนวนมากชอบอ้อนวอนให้เทวดาดลบันดาลให้สำเร็จผลตามความปรารถนาต่างๆ ของตน เพราะเป็นคนไม่เชื่อกรรมคือการกระทำของตนเอง คิดว่าเทวดามีอิทธิฤทธิ์สามารถแสดงปาฏิหาริย์ และสนองคำอ้อนวอนของตนได้ จึงพากันอ้อนวอนด้วยประการต่างๆ มีเครื่องเช่นไหว้สารพัดชนิด ทั้งๆ ที่เทวดาเองอาจจนปัญญาที่จะทำอย่างที่ขอได้ เมื่อไม่สำเร็จผลตามที่อ้อนวอนก็โทษว่าเทวดาไม่ช่วย เทวดาเลยกลายเป็นจำเลยไป ทั้งๆ ที่ไม่ได้ทำความผิดอะไรเลย เทวดาก็เสวยสุขอันเป็นทิพย์ลอยชายไปลอยชายมาอยู่บนสวรรค์ชั้นต่างๆ ของท่านตามปกติ

อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องของธรรมชาติแท้ ๆ เช่น ฝนตก แดดออก น้ำท่วม ฝนแล้ง พายุพัด กระหน่ำ คลื่นใหญ่โตมโหฬาร เช่น สึนามิ ถ้าสิ่งเหล่านี้มากหรือน้อยเกินไป มนุษย์ก็โทษเทวดาอีกหาว่าเทวดาเป็นผู้ทำเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด ซึ่งเรามักจะได้ยินคนขอร้องขอคนที่ชอบโทษเทวดาว่า “มนุษย์ขี้เหม็น เคี้ยวเช็ญเทวดา” ไง.. เอ้อ...มนุษย์หนอมมนุษย์ !

๑๖. คำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะของ ดร.อัมเบตการ์

ผมเห็นว่าคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะของ ดร.อัมเบตการ์ จำนวน ๒๒ ข้อ มีหลายข้อที่กล่าวถึงเทวดาในลักษณะปฏิเสธโดยสิ้นเชิง จึงขอนำมาเสนอท่านผู้อ่านดังต่อไปนี้

ดร.บี.อาร์.อัมเบตการ์ (Dr.B.R.Ambedkar) อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และประธานคณะกรรมการสภาร่างรัฐธรรมนูญของอินเดีย ผู้นำของชาวพุทธใหม่ในอินเดียได้นำบริวารซึ่งเป็นอดีตจันทาลประมาณ ๕ แสนคน ปฏิญาณตนว่านับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึกตลอดชีวิต เมื่อเวลา ๐๙.๐๐ น. วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ (นับแบบอินเดีย เป็น พ.ศ. ๒๕๐๐) ณ บริเวณมณฑลพิธี “ทิกษากุมิ” กลางเมืองนาคปุร์ รัฐมหาราษฏร์ โดยได้อาราธนาพระเถระชั้นผู้ใหญ่มาประกอบพิธี ๔ รูป คือ

๑. พระจันทรธมณีมหาเถระ ((Most Ven.U. Chandramani Mahathera) จากเมืองกุลินาราประธานในพิธี

๒. พระเอ็ม. สังฆรัตนเถระ (Ven.M.Sangharatana Thera)

๓. พระเฮช.ลัทธาติสสเถระ (Ven.H.Saddhatissa Thera)

๔. พระปัญญาันทเถระ (Ven. Pannananda Thera)

คำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะของ ดร.บี.อาร์ อัมเบตการ์ มี ๒๒ ข้อ ดังต่อไปนี้^{๒๕}

๑. ข้าพเจ้าจะไม่บูชาพระพรหม พระคิเวะ พระวิษณุ อีกต่อไป

๒. ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อว่าพระราม พระกฤษณะ เป็นพระเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่เคารพนับถืออีกต่อไป

๓. ข้าพเจ้าจะไม่เคารพบูชาเทวดาทั้งหลายของศาสนาฮินดูอีกต่อไป

๔. ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อลัทธิตอวาร คือการแบ่งภาคลงมาเกิดอีกต่อไป

๕. ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อว่าพระพุทธเจ้าคืออวตารของพระวิษณุ การเชื่อเช่นนั้นคือคนบ้า

๖. ข้าพเจ้าจะไม่ทำพิธีสารทและบิณฑบาตแบบฮินดูอีกต่อไป

^{๒๕} พระอัครคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ), ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในอินเดีย พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔), หน้า ๓๖๑.

๓. ข้าพเจ้าจะไม่ทำสิ่งที่ขัดต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า
๔. ข้าพเจ้าจะไม่เชิญพราหมณ์มาทำพิธีทุกอย่างอีกต่อไป
๕. ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้มีศักดิ์ศรีและฐานะเสมอกัน
๑๐. ข้าพเจ้าจะต่อสู้เพื่อความมีสิทธิเสรีภาพเสมอกัน
๑๑. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ โดยครบถ้วน
๑๒. ข้าพเจ้าจะบำเพ็ญบารมี ๑๐ ทศ โดยครบถ้วน
๑๓. ข้าพเจ้าจะแผ่เมตตาแก่มนุษย์และสัตว์ทุกจำพวก
๑๔. ข้าพเจ้าจะไม่ลักขโมยคนอื่น
๑๕. ข้าพเจ้าจะไม่ประพฤตินิโคตติในกาม
๑๖. ข้าพเจ้าจะไม่พูดปด
๑๗. ข้าพเจ้าจะไม่ดื่มสุรา
๑๘. ข้าพเจ้าจะบำเพ็ญตนในทาน ศีล ภาวนา
๑๙. ข้าพเจ้าจะเลิกนับถือศาสนาฮินดู ที่ทำให้สังคมต่ำทราม แบ่งชนชั้นวรรณะ
๒๐. ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าพระพุทธศาสนาเท่านั้นเป็นศาสนาที่แท้จริง
๒๑. ข้าพเจ้าเชื่อว่า การที่ข้าพเจ้าหันมายอมรับนับถือพระพุทธศาสนานั้นเป็นการเกิดใหม่ที่แท้จริง
๒๒. ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด

หลังจากปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะแล้ว ดร.บี.อาร์.อัมเบ็ดการ์กล่าวว่า “ข้าพเจ้าเกิดมาเป็นฮินดู เพราะข้าพเจ้าควบคุมไม่ได้ แต่จะไม่ขอตายในฐานะเป็นฮินดู แต่ขอตายในฐานะชาวพุทธ”

๑๗. กรรมดี ดีกว่า วัตตุมงคล

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดุสิตโกศาจารย์ (เจื้อม อินฺทปญฺโญ) หรือ “พุทธทาสภิกขุ” แห่งสวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมัยที่พระเดชพระคุณยังมีชีวิตอยู่ ได้แสดงปาฐกถาและนิพนธ์ย้ำในเรื่องกรรมและผลแห่งกรรมไว้หลายครั้งและหลายแห่ง โดยเฉพาะพระเดชพระคุณได้เน้นว่า เครื่องรางของขลังหรือวัตตุมงคลรวมถึงเทวดาทั้งหลาย เช่น จตุคามรามเทพนั้นเป็นเพียงสิ่งช่วยเป็นกำลังใจเท่านั้น มันช่วยอะไรไม่ได้หรอก คนจมน้ำตายเพราะหนักพระที่ห้อยคอก็มี โจรหาร้อยถูกตำรวจยิงตายในขณะที่แขวนพระ ตะกรุด และลัทธิยันต์เต็มตัวก็มีตลอดเวลา กรรมที่เราทำเท่านั้นจะช่วยให้เราได้ พระเดชพระคุณได้นิพนธ์คำร้อยกรองเรื่อง “กรรมดี ดีกว่า วัตตุมงคล” ไว้ดังนี้^{๒๖}

- กรรมดี ดีกว่า มงคล สืบสร้าง กุศล
ดีกว่า นั่งเกล้า ของขลัง
- พระเครื่อง ตะกรุด อุกั๊ง ปลุกเสก แสนนมัง
คาถามัง แขนวมัง รังรุง
- ขี้ขลาด หวาดกลัว หัวยุ่ง กิเลส เต็มพุง
มงคล อะไร ได้คุ้ม
- อันธพาล ซื่อหา มาคุม เป็นเรื่อง อุทลุม
นอนตาย กายเครื่อง รางทอง
- ธรรมะ ต่างหาก เป็นของ เป็นเครื่อง คุ้มครอง
เพราะว่า เป็นพระ องค์จริง
- มีธรรม ฤาดี ใครยิง ไร้ธรรม ฝืนสิง
ไม่ยิง ก็ตาย เกินตาย
- เหตุนี้ เราท่าน หลึงชาย เร่งขวน เร่งขวย
หาธรรมะ มาเป็น มงคล
- กระทั่ง บรรลุ มรรคผลหมดตัว หมดตน
พ้นจาก เกิด แก่ เจ็บ ตาย

^{๒๖} พุทธทาสภิกขุ, พุทธทาส-พจนานุกรมสารนิพนธ์หลักธรรมสำคัญของพระมหาเถระ พุทธทาสภิกขุ, (กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓๐.

- บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ใจกาย อู่ปีทวะ ทั้งหลาย
ไม่พ้อง ไม่พาน สถานใด
- เหนือโลก เหนือกรรม อำไพ กิเลส-สวะไหน
ไม่อาจ ย่ำยี ปีทาฯ

๑๘. บทส่งท้าย จะเป็นมนุษย์หรือเทวดาดี !

ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ ๒ ข้างต้นว่าโลกมนุษย์นี้เป็นที่รวมของบาปกรรมและคุณธรรมทุกอย่างทุกระดับ มีคนชั่วซึ่งมีบาปกรรมหยาบหนาเหมือนดังชาวนรกชั้นต่ำสุด และมีคนดีซึ่งมีคุณธรรมประณีตเท่ากับพรหมผู้สูงสุด ตลอดจนท่านผู้พ้นแล้วจากภพภูมิทั้งหลาย แม้แต่เหล่าเทพ มาร พรหม ก็เคารพบูชา

ภาวะเช่นนี้ คือลักษณะพิเศษของโลกมนุษย์ที่เป็นวิสัยกว้างสุดแห่งบาปอกุศลและคุณธรรม เพราะเป็นที่ “ทำมาหากกรรม” และเป็นที่ “หวานธรรม”

เมื่อเทียบโดยคุณธรรมและความสามารถทั่วไปแล้ว ทั้งมนุษย์และเทวดา ต่างก็มีได้เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกันเป็นระดับเดียวกัน **แต่มนุษย์มีวิสัยแห่งการสร้างเสริมปรับปรุงมากกว่า ข้อแตกต่างสำคัญจึงอยู่ที่โอกาส กล่าวคือ มนุษย์มีโอกาสมากกว่าในการที่จะพัฒนาคุณธรรมและความสามารถของตน**

พวกเทวดาเอง ถือว่าการเกิดเป็นมนุษย์เป็นสுகติของพวกเขา เมื่อเทวดาองค์ใดองค์หนึ่งจะจุติ (หมดบุญ) เพื่อนเทวดาจะพากันอวยพรว่าให้ไปสுகติ คือได้เกิดในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย เพราะโลกมนุษย์เป็นถิ่นที่มีโอกาสเลือกประกอบกุศลกรรม ทำความดีงามต่างๆและประพฤติปฏิบัติธรรมได้อย่างเต็มที่

พวกเทวดามีแต่ความสุข เป็นเหตุให้เกิดความประมาทมัวเมา สติไม่มั่น ไม่มีเวลาประกอบกุศลกรรม และคำนงามความดีใดๆ

ส่วนโลกมนุษย์มีสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เคล้าระคน มีประสบการณ์หลากหลาย เป็นบทเรียนได้มากเมื่อรู้จักกำหนดก็ทำให้ได้เรียนรู้ ช่วยให้สติเจริญงว่องไว ทำงานได้ดี เกื้อกูลการฝึกตน และการที่จะก้าวหน้าในอารยธรรม

ข้อสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ “เทวดาไม่มีพ่อแม่” ทำผิดประพฤติชั่วเลวทรามอย่างไร ก็ไม่มีพ่อแม่คอยพร่ำสอนเตือนสติเหมือนมนุษย์

ท่านผู้อ่านละครับ ซาติหน้าท่านอยากเกิดเป็นมนุษย์หรือเทวดาดี!

เอกสารอ้างอิง

บูรพาทศ. **จตุคามรามเทพ** เล่มหลัก. กรุงเทพฯ : เอส.พี. มิลเลียนแนร์, ๒๕๕๐.

บูรพา ผดุงไทย. **ท้าวจตุคามรามเทพ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๖**. กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟฟิกส์, ๒๕๕๐.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย พิมพ์ครั้งที่ ๓๒**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลิธรรม, ๒๕๕๕.

พุทธทาสภิกขุ. **พุทธทาส-พจนานุกรม** สรรนิพนธ์หลักธรรมสำคัญของพระมหาเถระ พุทธทาสภิกขุ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๐.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม ๒๓.๒๕.๓๐**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔** พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖.

สนิท ไชยวงศ์คต. **สิบสองวันในแดนสมเด็จพระ** ใน **พุทธจักร** ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

หนังสือพิมพ์รายวัน “ข่าวสด” ฉบับประจำวันจันทร์ที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐.

หนังสือพิมพ์รายวัน “ข่าวสด” ฉบับประจำวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐.

<http://www.dailynews.co.th/Content/regional/๒๐๖๑๐๒>.